

РОБЪРТ ЙЪНГ
ДОПЪЛНИТЕЛНА
ПРИМАМКА

Превод от английски: Искра Иванова, 1980

chitanka.info

Магазинът за електроуреди беше един от многото, които като че ли изникнаха в града за една нощ. На витрината имаше пет-шест телевизора с удивително ниски цени, а един огромен надпис от единия до другия ѝ край гласеше самохвално:

НИЕ ПРОСТО ГИ ПОДАРЯВАМЕ.

— Точно като за нас — каза Джанис и помъкна Хенри през входа към вътрешността на магазина.

Не бяха направили и две крачки, когато изведнъж спряха като заковани. Пред тях се намираше огромен ослепителен телевизионен шкаф с екран 24 инча и ако сте тръгнали да избирате телевизор, не беше възможно да го отминете, както не е възможно гладна мишка да отмине нов капан, в който за стръв е сложено от любимото ѝ сирене.

— Никога няма да можем да си позволим такъв — каза Хенри.

— Но, мили, поне можем да си позволим да го погледаме, нали?

И те го погледаха. Огледаха лъскавия махагонов шкаф и симпатичната двойна вратичка, която можеше да се затваря, когато не гледаш телевизия, погледаха малко предаването, което се излъчваше в момента, разгледаха името на фирмата в основата на екрана — „БААЛ“.

— Сигурно е нова марка — каза Хенри. — Не съм я чувал досега.

— Това не означава, че нищо не струва — каза Джанис.

Разгледаха внушителната редица хромирани копчета под името на фирмата и малкото кръгло прозорче точно под средното копче.

— Това пък за какво е? — попита Джанис, като посочи прозорчето.

Хенри се наведе:

— На копчето над него пише „пуканки“, но това не може да бъде.

— Може, може — каза един глас зад тях.

Обърнаха се и видяха един дребен, добродушен на вид човек с кафяви очи, облечен в костюм на тънко райе. Косата на темето му беше

опадала само отстрани и в средата се образуваше нещо като полуостров.

— Тук ли работите? — попита Хенри.

Дребничкият човек се поклони.

— Аз съм мистър Крул, а това е моят магазин... Обичате ли пуканки, сър?

Хенри кимна:

— От време на време.

— А вие, мадам?

— О, да — каза Джанис, — много!

— Позволете ми да ви демонстрирам.

Мистър Крул завъртя средното копче на половин оборот. Моментално малкото прозорче светна. Вътре имаше лъскав вграден тиган и няколко алуминиеви чашки, големи колкото напръстник, закачени над него. Пред очите на Хенри и Джанис едната от чашките се обърна и изсипа разтопено масло в тигана; след малко и другата я последва, като изсипа миниатюрен водопад от златисти царевични зрънца.

Муха да бръмне, щеше да се чуе, или по-точно пуканка да пукне — щеше да се чуе — толкова тихо беше в магазина. И само след миг Хенри, Джанис и мистър Крул наистина чува пукване. После още едно и още едно и скоро магазинът се огласи от картечната пукотевица на претърпяващите метаморфоза пуканки. Сега прозорчето приличаше на онези малки стъклени преспапиета, в които, като ги раздрусаш, започва да вали сняг, само че това не беше сняг, а пуканки — най-белите, най-пъргавите, най-пухкавите пуканки, които Хенри и Джанис бяха виждали някога.

— Я виж ти! — зяпна от учудване Джанис.

Мистър Крул протегна ръка. Моментът беше драматичен. Пуканките бяха стихнали в бяла, трептяща купчина. Мистър Крул завъртя копчето още половин оборот и тиганът се обърна. Веднага под прозорчето се отвори една малка тайна вратичка, една мъничка червена лампичка започна да мига, зазвъня звънец, а там, в току-що откритата се тайна ниша, се намираше една бяла кръгла купа, препълнена с пуканки и с малки нарисувани по нея сини птички, които щастливо летяха около порцелановата ѝ стена.

Хенри изпадна в транс.

— Какво ли още ще измислят!

— Просто очарователно! — каза Джанис.

— А и пуканките са много хубави — каза мистър Крул.

Той се наведе, взе купата и малката лампичка изгасна, а звънецът спря да звъни.

— Ще ги опитате ли?

Хенри и Джанис си взеха. Взе си и мистър Крул. Последва пауза, в която всички дъвчеха съсредоточено. Скоро Джанис наруши мълчанието.

— Много са вкусни!

— Изключително! — каза Хенри.

Мистър Крул се усмихна.

— Ние сами ги отглеждаме — не можем да намерим достатъчно хубави за нашата фирма „БААЛ“.

— А сега, ако ми позволите, бих искал да ви демонстрирам някои от другите му специални качества.

— Не зная — каза Хенри. — Вижте какво...

— О, нека покаже! — прекъсна го Джанис. — Нищо няма да ни стане, ако погледаме, дори и да не можем да си позволим такъв скъп модел.

Мистър Крул нямаше нужда от повече насърчение. Първо им изнесе една лекция за шкафа, като им обясни къде е сечен дървеният материал, как е сушен, оформен, обработен, полиран и сглобен. После се впусна в технически подробности за шасито, за вградената антена, за високоговорителя HI-FI.

Изведнъж Хенри откри, че хартията, която неизвестно по какъв начин се бе озовала в лявата му ръка, е договор, а предметът, който някак си се бе наврял в дясната му ръка, е писалка.

— Ама почакайте! — каза той. — Почакайте! Не мога да си позволя такова нещо. Ние просто гледахме и...

— Защо сте толкова сигурен, че не можете да си позволите? — основателно попита мистър Крул. — Та аз дори не съм споменал цената.

— Няма смисъл да я споменавате. Тя ще е твърде висока.

— Може и да ви се стори твърде висока, но може и да не ви се стори висока. Цифрата е съвсем относителна. Но дори и да ви се стори висока, сигурен съм, че условията са приемливи.

— Е, добре — каза Хенри. — Какви са условията?

Мистър Крул се усмихна и потри ръце.

— Първо — каза той, — приемникът се дава с гаранция за цял живот. Второ — дава ви се запас от пуканки за цял живот. Трето — нищо не плащате в брой. Четвърто — не плащате никакви седмични, месечни, тримесечни или годишни вноски...

— Значи вие ни го подаряване? — Светлокафявите очи на Джанис изразяваха недоверие.

— Е, не съвсем. Трябва да го платите — при едно условие.

— Условие? — попита Хенри.

— При условие, че наследите известна сума.

— Колко?

— Един милион долара — каза мистър Крул.

Джанис леко се олюля. Хенри пое дълбоко дъх и бавно издиша.

— А цената?

— Е хайде, хайде, сър. Сигурно вече сте разбрали каква е цената и кой съм аз.

Известно време Хенри и Джанис стояха като вкаменени. Сега полуостровът коса на плешивото теме на мистър Крул като че ли се очертаваше още по-ясно, а в усмивката му имаше нещо подигравателно. Едва сега Хенри шокиран забеляза, че ушите му са заострени.

Най-после езикът му се размърда:

— Да не сте... не, не може да бъде...

— Мистър Баал? Естествено не. Аз съм просто един от неговите представители, макар че в случая „търговец“ е по-уместен термин.

Последва дълга пауза. После Хенри попита:

— Значи душите... и на двама ни?

— Естествено — каза мистър Крул. — Не смятате ли, че условията са достатъчно изгодни, за да имаме основателни претенции и към двете души? Е, какво ще кажете, сър? Ще се споразумеем ли?

Хенри започна заднишком да отстъпва към вратата. Джанис също, макар и не така пъргаво.

Мистър Крул философски сви рамене.

— Тогава ще се видим по-късно — каза той.

Хенри последва Джанис в апартамента и затвори вратата.

— Не мога да повярвам — каза той. — Не мога да повярвам, че това се е случило.

— Случи се — каза Джанис. — Още усещам вкуса на пуканките. Ти просто не искаш да повярваш, това е всичко. Страх те е да повярваш.

— Може и така да е...

Джанис приготви вечерята и след като се нахраниха, седнаха във всекидневната и изгледаха предаванията „Стрелба“, „Вражда“, „Стреляй по тях, Хенеси“ и новините на стария си очукан телевизор, който бяха купили като се ожениха преди две години, смятайки да изкарат с него, докато могат да си позволят по-хубав. След новините Джанис приготви пуканки в кухнята, а Хенри отвори две бири.

Пуканките бяха загорели. Джанис запуши устата си още след първата хапка и бутна купичката си настрана.

— Знаеш ли, аз почти съм убедена, че си заслужава — каза тя. — Представи си — трябва само да завъртиш едно копче и можеш да имаш пуканки, когато си поискаш, без да изпуснеш нито едно предаване!

Хенри я погледна втрещено.

— Ти се шегуваш!

— Може и да се шегувам, но до гуша ми дойде от изгорели пуканки и смущения в образа. И освен това кой ли ще ти даде един милион долара?

— Ще огледаме утре следобед — каза Хенри. — Сигурно има и други марки освен „БААЛ“ с вградени автомати за пуканки. Ако сме достатъчно упорити, може и да намерим.

Но не намериха. Тръгнаха да търсят веднага след края на работното време във фабриката за закачалки на панталони. Оказа се, че телевизорите с вграден автомат за пуканки неизбежно носеха марката „БААЛ“ и ги имаше само в новите магазини за електроуреди, които като че ли бяха изникнали за една нощ, заедно с мистър Крул.

— Чудна работа — каза един продавач в последния от старите обикновени магазини, които посетиха. — Днес вие сте петдесетата двойка, която пита за телевизор с вграден автомат за пуканки. Никога не съм чувал за подобно нещо!

— Ще чуете — каза Хенри.

Тръгнаха печално към къщи. По улицата профуча товарен камион. Прочетоха големия надпис с червени букви — БААЛ. На платформата се друсаха три новички телевизионни шкафа и трите малки прозорчета на автоматите за пуканки проблясваха на лятното слънце.

Те се спогледаха и после бързо извърнаха очи...

Когато стигнаха къщи, видяха камиона паркиран пред техния блок. Два от телевизорите вече ги нямаше и в момента бутаха третия по съседната алея към товарния асансьор. Когато стигнаха на техния етаж, видяха как бутат телевизора по площадката и постояха на вратата, за да разберат за кого е.

— Бети и Хърб! — ахна Джанис. — Никога не съм предполагала, че те...

— Хм! — каза Хенри. — Сега стана ясно колко струват.

Влязоха си в къщи и Джанис приготви вечерята. Докато се хранеха, чуха шум навън и когато погледнаха, видяха, че на площадката бяха донесли още един телевизор марка „БААЛ“.

На следващата сутрин донесоха още три на същия етаж, а когато Джанис, вече приготвила закуската, погледна през прозореца, видя два товарни камиона на „БААЛ“ на улицата и пет-шест шкафа на алеята на товарния асансьор. Даде знак на Хенри да се приближи и той отиде до прозореца.

Тя посочи камионите.

— Обзалагам се, че вече сме единствените в целия блок, които все още си приготвят пуканки в кухнята. Мистър и мисиз Неандерталски — това сме ние!

— Но поне собствените ни души все още ни принадлежат — не съвсем убедено каза Хенри.

— Да, сигурно си прав. И толкова ще е хубаво за разнообразие да си приготвяме пуканките във всекидневната. И при това такива хубави пуканки...

Изкараха мъчителен ден във фабриката. На връщане минаха покрай магазина на мистър Крул. Пред него имаше голяма опашка, а витрината, където все още стояха телевизорите-макети, предназначени да привличат купувачи, беше украсена с нов надпис:

Джанис въздъхна.

— Ние ще сме единствените — каза тя. — Единствените в целия град, които си приготвят пуканките в кухнята и гледат любимите си предавани на телевизор от каменния век!

Хенри не отговори и тя се обърна, но него вече го нямаше. Той стоеше в края на опашката и ѝ махаше да отиде при него.

Мистър Крул сияеше. Той посочи двете места, отбелязани с малки точки, и Хенри и Джанис се подписаха с треперещи от нетърпение ръце. После Хенри попълни улицата и номера в графата им „адрес“ и подаде договора на мистър Крул.

Мистър Крул му хвърли един поглед, после се обърна към дъното на магазина.

— Хенри и Джанис Смит, сър — извика той. — „Айбид стрийт“ 111, тук.

Едва сега те забелязаха високия човек. Той стоеше в дъното на магазина и записваше нещо в малък червен бележник. От пръв поглед личеше, че е бизнесмен, и нямаше нужда от втори, за да се разбере, че е преуспяващ бизнесмен. Беше облечен в елегантен пепелявосив костюм и носеше модерни очила с рогови рамки. Косата му беше черна, но започваше да се прошарва по слепоочията. Когато забеляза, че Хенри и Джанис го гледат с широко отворени очи, той първо се усмихна топло, а после се изсмя. Това беше странен смях. „Ха-ха-ха-ха! — продължи той, а после рязко взе по-нисък тон: — Хо-хо-хо-хо!“

— Между другото — им говореше мистър Крул, — ако все пак ви попаднат един милион долара, трябва да ги приемете, дори и да не можете да ги изхарчите. И още нещо — ако ви се отдаде възможност да спечелите един милион долара, трябва да се възползвате от нея. Всичко това е включено в договора.

Джанис едва се въздържа да не се изкикоти от нервно напрежение.

— Кой, по дяволите, ще ни даде на нас един милион долара?

Мистър Крул се усмихна, но после се намръщи.

— Понякога не мога да разбера хората — каза той. — Ами нали ако бях се обърнал направо към нашите клиенти като представител на мистър Баал и им бях предложил чисто нов телевизионен приемник, или дори един милион долара за техните души, те щяха да ми се изсмеят в лицето. Ако искаш да успееш днес, независимо с какъв бизнес се занимаваш, трябва да предложиш допълнителен стимул. Е, лека нощ, сър.

Високият човек си тръгваше. Като чу думите на мистър Крул, той спря на вратата и се обърна. Последните лъчи на следобедното слънце придаваха червеникав оттенък на лицето му. Той леко се поклони.

— Лека нощ, Крул — каза той. — Лека нощ, Джанис и Хенри.

Същия странен смях последва думите му.

— Кой... кой беше този? — попита Хенри.

— Това беше мистър Баал. Той изготвя списък на участниците в новата си телевизионна програма.

— Телевизионна програма!

Усмивката на мистър Крул беше олицетворение на самата невинност.

— Ами да. Още не е обявена, но скоро ще я обявят. Това е програма с парични награди — нещо изключително. Мистър Баал е уредил всичко така, че никой от състезателите-участници да не загуби.

Джанис дръпна Хенри за ръката. Беше пребледняла.

— Хайде, мили! Да си вървим!

Но Хенри не мръдна.

— Как... Как се нарича предаването? — попита той.

— „Спечели милион“ — каза мистър Крул.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.